

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 »
Negyed évre	1 »

Feljelős szerkesztő:

Fehér János.

Kiadóhivatal: a turocz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint. Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Lapunk számára hirdetések elfogad a „Reuter újságosság és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői irodáján Budapest, Grantos-utca 1. szám.

Közigazgatás.

Édes hazánkban az államhatalmat az alkotmányos király felelős és független miniszteriúrnak, vagyis kormány által gyakorolja.

Az ősszázados elvi meghatározás rendszerint annyiféle az ágazata, mint a hányfélet az állam közviszonyai minőségének legcélszerűbb csoportosíthatási egysége.

Ily ágazatoknak egyike a belügyi minisztérium is, melynek keretébe a szorosabb értelemben vett »közigazgatás« is bevonható; jelen alkalommal tehát e szorosabb értelemben vett közigazgatással szándékom foglalkozni.

A közigazgatás elvi meghatározás szerint azon általános ténykedésnek mondható, mely a nagy közönség több irányú és természetű igényeinek kielégítése és az ezzel összefüggő érdekeinek megóvása és javítása céljából kifejtendő.

Már magában a szó fogalmának elméleti meghatározásában is benne rejlik azon nagy horderőnek a csírája, mely terebélyes tölgyként ülnek fel, ha a közigazgatásnak fogalmát realisan, vagyis a közviszonyok által felruházott tényleges jellege szerint definiálni megkíséreljük.

Az utóbb érintett szempontból pedig a közigazgatás az arra rendelt hivatalos közegek részéről az államhatalom részleges gyakorlásának mondható, a nagy sokadalom érdekében és javának előmozdítása céljából.

Ime a terebélyes tölgys, sőt még ennél is terjedelmesebb érdekhálózat, mely a közigazgatás terén fölbukszik, ha annak fogalmát a közéletbe behelyettesítjük!

E behelyettesítés oly élénken esztel és tiszta képet tár elénk, hogy minden írásbeli kommentár feleslegessé válik s a rideg való természetet látványosságain legelteshetjük lelki szemünket.

Már pedig bátran, habozás nélkül kijelenthetni, hogy a nagy közönség azon érdekei, melyek a közigazgatás terén felmerülnek, a leglényesebbekként jelentkeznek, mert ezeknek

mikénti ellátása az egyesek egyéniségét a legközvetlenebbül érinti s így végeredményében a közállapotokat túlsúlyban irányítja, azok minőségében befolyást gyakorol. Mégis fájdalommal bír, de be kell vallani, hogy ez időszertint csaknem általában, a legmóshábbul vannak ellátva, sőt az ország egyes részeiben és különösen a járásokban siralmas képeket nyújtanak.

E szánalmas állapotok felett elmélkedve, az okok kutatása tolul előtérbe, melyeknek halmazából a következők csúcsosodnak ki.

Mindenekelőtt helytelen és a közviszonyokkal merően ellenkező maga a szervezeti rendszer, illetve szervezet, mert ez utóbbi úgy általában mint minden fázisában nem áll arányban a terület népesedési mérvével, a területen lakó nép számával; annál kevésbé pedig azon érdek-tömekeggel, mely nem minden esetben a népesség számárnya szerint, hanem bizonyos különlegességi viszonyoknál fogva — sok esetben — a legsajátságosabbán összetömrül.

Nem közvetlen, nem síma s nem célszerű a szervezeti összefüggés sem, mert azon közt, mely az egyes szervezeti fázisok között természetesen létező, távolról sem áll arányban az ügyek alapos és helyes ellátásában megengedhető zökkenéssel.

Ez utóbb említett körülménynek az a következménye, hogy az ügyek hézagossá, természetük és tartalmuknak meg nem felelő elintéztést nyernek.

Közvetlenül ezeket követi azon még ez időszertint is senyves állapot, melyet az e téren működő közegek nagybő része eredményez, mert ugyanis tudvalévő tény, hogy hajdanában, az egyenlőségnek törvénybe iktatása után, általában a közigazgatási tisztviselők, főképen azonban az időtájtban még számos, most már elenyészelt joggal ékeskedő vármegyei tiszti karának megválasztásánál azon elv követeltet, mely szerint a testületekbe csak nemes sarj volt befogadható s ismét a kormány-botolkezebe ragadott közeg törekvése folytán a

tisztviselői organum kizárólag oly egyénekkel egészített ki, kik vele és egymással a jó barátságon felül még közelebbi rokonság köteleikében is állottak.

A képzettség, alkalmasság, munkásság stb. a fentiek mellett, teljesen háttérbe szorultak.

Sajnos, e körös elv annyira meggyökösödött, hogy manapság is érezni maradványának sokszor káros hatásait.

Igy aztán könnyen érthető, hogy sokan voltak a választottak, de kevesen a hivatottak! Jelentékenyebb hátrányként jelentkeznek még az egyes tisztviselői testületek tagjainak aránytalansága és elégtelensége azon sok irányú időről-időre következetesen torlódó munkahajnázzal szemben, melynek ellátása a közigazgatás munkásai vállaira nehezedik.

E munkatömeg úgy anyagánál, mint természeté különféleségénél fogva oly vastok, hogy annak helyes, alapos és lelkiismeretes feldolgozása, megemésztése a fennálló viszonyok között a lehetetlenséget is messze túlszárnyaló fogalom!

Hogy szemrehányással ne illettessem, utolsó sorban említem a közigazgatás menetét ugyancsak élénken hátráltató azon befolyást, mely a közigazgatási tisztikar »sovány« dotátíója folytán születik meg.

Túlözni nem célozom, azt azonban bátran kijelentem, hogy a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzetének minősége, a »sovány« szóval fejezhető ki, mert vannak oly testületek is, hol az anyagi helyzet, a szó szoros értelmében elviselhetetlennek mondható.

Ily viszonyok mellett, hivatásos tisztviselőkről, munkakedv és buzgóságról szó alig lehet!

Pedig ezen, első pillanatban egyéni, anyagi érdekek látszó körülménynek a fővejele és magva maga a közérdek!

A tisztviselők anyagi helyzetének minősége hatványozott mérvben befolyásolja a közigazgatás ellátásának minőségét s következtében az egyesek e téren igényeinek kielégítésének mikéntjét!

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

A szentantali kísértet.

Falusi történet.

Irla: Zányi Kálmán.

— A »Felvidéki Híradó« eredeti tárcája. —

A fiatal bíró éppen került az ünneplőjé, kint a tornácán, midőn elejébe felegett Ábriss bá, a falu vén bakterje, ki mutat »csés jó reggelt« kívánt a nemzetes uramnak, megvakarva feje búbját s ézzelvetve lábait, ekképen szóla:

— Miként hogy én nem tudván böcsülettel tovább igazgatni a baktérség tisztességét, lekapitulállok s ehajtlakom a hivatalt!

Ezeket mondva nagykomolyan, a bíró elé tette ütött kopott kurtjét s csámpanyellő alabdáját, melyen a toldott földöt börszák is figyeggett.

— Hát kendhez mi a szösz ütött megint? csodálkozók a község feje s félretette a kefét.

— Hej, haj, bíró uram! — sóhajtott az öreg elborultan, — nincs az már úgy, a hogy régen volt!

— Oszt mi bántja olyan nagyon?

— Az a nyavalás kísértet lei, a kit az Isten Moszkvába kergessen, hogy ne kalamajkazzék a becsületet magyar ember szemé lattára!

— Ugyan ne beszéljen bolondokat Ábriss bá, kaca-nem tudok tisztességgel utána nézni a községvagyon

gott fel a bíró; vénül kend s ha felönt a garatra, hajnalcsillagnak nézi a sárga tökök is . . .

— De nem ám, bíró uram! Két szememmel láttam, folyjon ki, ha nem igaz! Amolyan Isten csodáját még el se lehet képzélni, ha igaz nem vóna!? — Olyan az, mint a tüzes istennyila, vagy mint a gyehehna tüzéből elszabadult antikrisztus. Lángal lobog az egész micso-daja s egy ezüst kocsirol letört keréken szaladgal hol az alszegen, hol meg itt lei, a bíró uram háza tájékan.

— Ezt már tisztára megálmodta, vén bolod!

— Bárcsak úgy vóna, én is jobban szeretném! Hanem ha látom keli, hogy búvik hol ajtón be s ablakon ki, hol meg ablakon be s ajtón ki. Az öreg Vargyasné a megmondhatója, mikép lehet sóbálványnya meredezni a lattára.

— Hát azá lett-e a vén szipirtóy?

— A hogy itt allok, de ráolvasott Pribékné és most magához tért kisé, de nyavalyatörös azóta. Cig-linc meg, a ki tíz évig nem tudott meghalni magától, ahogy ranézt úgy szökött ei a lelke, hogy a nemzetes uram két szürkéje se érte vóna utól! . . .

— Igazap meglepő dolgok, — viszonza a bíró elkomorlyodva, — de nem foghatom lei, miért kíván kend kapitulálni? Kendet úgy sem bántotta az a rémes csoda!

— Nem hát, de hidegglélős vagyok azóta és ha

sorsának ejelente, nem ér a baktérségem egy rézkupakot sem!

Roszat sejték bíró uram! A nagy ribilói előtt is láttam fúkoromban egy olyan lángnyelvkebből font Herkopátért, a ki minden roszat hozott ránk. Jó órában legyek mondvá, hogy a most lézengő kísértet ne jelentsen bajt. Pedig a nemzetes uram házat látom legtöbbit kerülgetni általa! . . .

— Ugyan ne ijessze meg házam népét Ábriss bá, mert itt hagynak mind magamra, ha valaki megtudja, hogy házam körül kísértet jár . . .

— Micso, kísértet? Jesszusom! hangzott e percben a két férfi háta mögött a fiatal bíróné jedit kiáltása. A bíró haragos lett.

— No lássa kend, mire lyukadt ostoba rémmesével! Most már Rózi feleségem is bolondja lesz a kísértetnek. — Ne hidd lelkem, Ábriss bá éretlen tréfákat hadar össze-vissza.

— Pedig a mit láttam, láttam! mormogta fogaik közt a baktér s csavarintott a bajszán.

— No hát végezzük ei a dolgot, Ábriss bá, szólt a bíró hivatalos hanghordozással. Kend tovább is fog bakterkedni, de úgy, hogy ne találkozzék a Herkopáttal; ha ó jár a faluban, kend térjen aludni, máskülönben sóbálványyá válnék, de ha nem lesz kísértet az utcán, akkor aztán kend legyen ott. Én különben szóba hozom a dolgot a főtisztelendő úrnál, meg szólok róla a tanácsban is a jegyző úr előtt.

gyűlését Dianiska András lelkész és dr. Alexy János egyházfelügyelő-helyettes kettős elnöklése mellett. A felolvasott évi jelentés hálás kegyelettel megemlékezik nagy nevű jöltevejáról, neh. Hermann Gusztáv volt felügyelőjéről, kinek nevéhez az általa létesített maradandó alkotások örökre fűződnek. Elhatározták, miszerint emléket, életrajzát, alapító-leveleit és adományainak egész sorozatát a jegyzőkönyvben megörökítik és az utókor számára halas megemlékezés végett, a megb. dugulnak lelki főúvejt, születése és halálózása évforduló napjain emlékművesíteteket fognak tartani. Az egyházi pénztár és a különböző alapítványok kezeléséről bemutatott jelentéseket helyeslőleg tudomásul vették. Emel kapcsolatban felolvasott Dvorce leányegyházköttség egyházi és iskolai ügyeit felölőlé 6 évveléjét is. Miután dr. Nagy Árpád addigi egyházfelügyelő állásáról lemondott, helyébe Prihradny Oszkár kir. közjegyző választották meg.

Wyersselyem-básztruha 8 ft 65 kr.-tól

42 ft 75 krig teljes öltönyhöz va'0 kelme — Tussors és Shantung-Pongees, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 król 14 ft 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogasztóknak** postabér és vámtentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek, **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és kir. udvari szállású) **Zürichben**, Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

1917. sz. 1898.

Hirdetmény.

A Vall. és Közokt. m. kir. Ministerium az 1898. évi 17,728. és 12,230. számú rendeletével a Suttón, Krpellánban, illetve Ivankaföldön, Polkufalván és Felső-Turcsenek felállításán állami elemi iskola építletet a hozzátartozó fűskamrák és árnyékszékek felépítésének biztosítása céljából az **1898. évi szeptember hó 5-ik napjának 10 órájára** a turóc-szt.-mártoni állam-épít. hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzői napjátok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat minden egyes iskolára vonatkozó zárt ajánlatok lezárva a kitűzött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább egykezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. — Az ajánlat átalány árban teendő.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, megajánlott költségösszeg 5 %-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál adóhivatalok, vánhivatalok, sóhivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó. Megjegyeztetik, hogy Felső-Turcsenek községe az iskola építéséhez 300 m³ terméskövet az építés színhelyére való szállításával (a köfjétes nélkül), 40 ígás és 200 kézi napszámot; Folkusfalva községe pedig 40 íkvet a helyszínre való szállítással és 200 kézi napszámot ajánlott meg.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki tervek s részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők. Megjegyeztetik, hogy a legelőnyösebb ajánlattevőkkel köteendő szerződésök jóváhagyása iránt Vallás- és közoktatásügyi Minister Ur Ó Nagyméltósága csak akkor fog határozni, a midőn a törvényhozás a szükséges összegetek rendelkezésére bocsátandja.

Minden egyes iskolánál az 1897. évi 72,370. sz. alatt kiadott magas közkot. ministeri rendelettel kiadott Építési minta tervek és építkezési utasítások V-ik illőleg XXV. lapjának iskolaház illőleg az egy tantermes iskolához szánt fűskamra és árnyékszék emelendő tétel, teljesen az idézett magas ministeri rendelettel kiadott Utasításnak megfelelőleg, megjegyeztetvén hogy a munkamenységek kimutatása ugyanazon Építési mintatervűzetben kimutatva vannak.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1898. év augusztus 11-én
Berecz Gyula,
kir. tanfelügyelő.

1898. évi 3352 szám.

Arverési hirdetmény.

A jálnai és kőrmöcbányai m. kir. erdőgondnokságok Sírmi Zavoz, Vapena, Pjeszok és Prebita erdőrészeiben készletben lévő és az 1897. évi termelésből származó lecsúsztatott, csekély részben a garampartra kiszállított általában és legtöbnyire szűrgágás folytán silányabb minőségű, de legnagyobb részt egészséges és vastagabb mintegy 1419 darabból álló és mintegy 1541 köbméter tartalmazó fenyő épületi és rönkfa eladása iránt f. e. augusztus hó 25-én reggeli 10 órakor nyilvános árverés fog megtartani az aolirt m. kir. erdőhivatali irodájában.

Kiküldési ár 2500 forint.

Minden versenyző köteles bánatpénzű a kiküldési ár tíz (10) százalékát vagy szabályszerűen kialakított irabbeli ajánlatához csatolni, vagy pedig szóbeli árverésnél az árverező bizottság kezéhez letenni.

Az árverési és szerződési feltételek ezen erdőhivatalnál tudhatók meg.

Az eladás tárgyát képező fat megmutatja kívánatra a jálnai m. kir. erdőgondnokság.

Utőajánlatok el nem fogadtnak.

Zsarnócán, 1898. évi augusztus hó 8-án.

M. kir. erdőhivatal.

295. sz. 1898.

Arverési hirdetmény.

Ennel közhírré tétetik, miszerint Grű. Károly és fainak 18 ft 90 kr. és járul. valamint özvegy Groszmann Bernádnának 27 ft járul. irant Büchler Dávid ellenében 1898. V. 100—108 és 77 sz. alatt két rendb. ügyében a tátra felső magy. orsz. bank részvénytársaság javára 1280 ft irant a 609—898 szám alatt 1841 ft 50 krnyi értékben 1—45. folyó tétel alatt Büchler Dávid ellenében eredetileg összeírt és fent nevezettek számára felő foglat szoba butorok, mindenféle házi és gazd. felszerelés, több ágyra való ágynemű, 3 ló, 4 üsző, 100 juh, 180 mét. széna és löhere, 150 mét. máza árpa és zabszalma. 1 kazal rozs szalma, 40 mét. máza krumpli s. a. t nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a znióvárjalji vasuti állomás mellett leendő eszközésére 1898. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kiűzetik és erről az összes érdekeltek valamint a venni kívánó közönség ezenel értesítetnek.

Znióvárjaljn, 1898. évi augusztus hó 5-én.
Szibner,
kir. jbirósági végrehajtó.

268. sz. 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, m szerint Ujhelyi Sándor zó yomi lakosnak Büchler Dávid ellen 250 ft és járul. irant 1898. V. 18/a sz. alatt foganatosított végreh. ügyében, a tátra felső magy. orsz. bank részvénytársaság javára s 280 ft irant 608/8 sz. alatt 1841 ft 50 krnyi árban Büchler Dávid ellenében eredetileg összeírt és nevezett Ujhelyi Sándor javára fölfoglalt ingó-ágek nevezetesen szobabutorok, mindenféle házi és gazd. felszerelés, több ágyra való ágynemű, 3 ló, 4 üsző, 100 juh, 180 mét. máza széna és löhere, 150 mét. máza árpa és zabszalma, 1 kazal rozs szalma, 40 mét. máza krumpli s. a. t. 1—45. folyó tétel alatt nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a znióvárjalji vasuti állomás mellett leendő eszközésére 1898. évi augusztus hó 19-ik napjának d. e. 10 óraja határidőül kiűzetik és erről az összes érdekeltek, valamint a vevő közönség ezenel értesítetnek.

Znióvárjaljn, 1898. évi augusztus hó 5-én.
Szibner, járásbírósi végrehajtó

Képviselet:
FISCHER ADOLF és FIA
Turóc-Szt.-Márton.

The Premier Cycle Co. Ltd.
Hilman, Herbert & Cooper
Cycark: Coventry (Angolország) (Nürnberg m.)
Egy évi garancia 60.000 krsétképp.

Kittinő padló-máz!
puha padlóra.

Linoleum padló-zománc
3 árnyalatban.
Bejegyzett védjegy: VAS LOVAG.

Lakk és festék gyár.

Eisenstädter Testvérek Bécs.

Teljesen használatra kész, csinos és a célnak megfelelő 1 kilós dobozokban.
Linoleum padló-zománc egy óra alatt megszárad pompás fényű, sima és repedéskötöl ment marad.
Linoleum padló-zománc közvetlenül a dobozból mázolóhat fel.
Linoleum padló-zománc használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló fénymáz.
Kapható minden nagyobb festék és gyógyáru-üzletben.
Turóc-Szt.-Mártonban kapható.
Fischer Adolf, Graber Miksa és fia és Soltész L. uraknál.

A női szépség
fenntartására és emelésére a legkitűnőbb szer:
Kornélia-arckenőcs
(törvény által védve),
mely az arcznak lide, meglepően tisztá fiatalos szint kölcsönöz, amit semmi más szerrel elérni nem lehet, kitűnő szer: májfoltok, szeplők, pattanások, pórsencések (mitesser), tulvörös arc és a bőr minden tisztálansága ellen, a sárgra vagy barna arczbört vakító fehérré teszi. Egy kis tégely ára 1 korona. Egy nagy tégely ára 2 korona. — ezen közkedvelt szer kapható:
LESZKOVACZ MILETA
„KORONA” című gyógysszertárában
O-Verbászón (Bácska), 150.
Postai megrendelésre külön fiómapuderek, szappanok és illatszerek hozzáeszkömlésére ajánltnak.
Visszatélelők kerestetnek.
Főrkátrák Budapestben Török József gyógysszertára, Király-utca 12. és dr. Egger Leo gyógysszertárában Váci-kört 17.

Richter-téle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bodúrásokként alkalmazták kísérvényél, csúszni, tag-szaggatásnál és meghülésnél és az orvosok által bedörzsoltsókra is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyókorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógysszertárában kaphatban van; főrkátrák: Török József gyógysszertárán Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbtétű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özégvényes nékül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társai, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT.**

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, jargany és erőhajtásra
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,
harangokat és harangállványokat
templomok, iskolák stb. részére.
Bűzmentesen működő
pöcegödör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat
készít és ajánl a
BUDAPESTI SZIVATTYÚ ÉS GÉPCYÁR
Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCIÚT 45.
17. Arjegyzetek és kölcsönvetések ingyen és sármentve.